

067. Twaalfde Groot Nederlands Dictee van het Davidsfonds

Preselectie voor de junioren (3e graad secundair onderwijs)

Deel 1. Meerkeuzetoets (In de oorspronkelijke opgave waren alleen gecursiveerde woorden en woordgroepen correct gespeld.)

1. geavanceerde dieseltechnologie – een viercilindermotor – mijn gerestaureerde oldtimer – zo'n sportief versnellingspookje
2. handtrommen en tamboerijnen – etherische synthesizerklanken – het bekende saxofoonkwintet – een gaaf vertolkte bravourearia
3. exquise truffelbereidingen – een lucullisch diner – klassieke garnaalkroketten – oma's deliciëuze groentetaart
4. terroristen met bazooka's – ontstekers voor dynamiet – gecamoufleerde artilleriestukken – geconfisqueerde FN-mitrailleurs
5. veelbelovende horoscopen – een spiritistische seance – parapsychologische experimenten – kabbalistische symbolen
6. een imposante gorilla – opnamen van chimpansees – brullende orang-oetans – agressieve bavianen
7. roulette en andere kansspelen – getrukeerde dobbelstenen – ganzenbordende kinderen – een partijtje scrabble
8. paleontologisch onderzoek – fossielen van sauriërs – een replica van een mammoet – Darwins evolutietheorie
9. zeewaardige Polynesische prauwen – indianen in een kano – zo'n balsahouten vlot – kajaks uit polyester
10. franciscaanse spiritualiteit – boeddhistische meditatietechnieken – een gerenommeerd jezuïetencollege – fundamentalistische hindoes
11. haar adembenemend décolleté – versierde gala-uniformen – een minuscuul bikinietje – provocerende T-shirtprints
12. een atletiekpiste in kunststof – frauderende jockeys – het winnende estafetteteam – zijn imposante trofeeëncollectie
13. poliklinisch bevallen – onze acupunctuuropleiding – manuele therapieën – een orthodontische correctie
14. een broedend havikenpaartje – kolibries met een metaalglans – de vlucht foeragerende wadvogels – braakballen van oehoes
15. een zwaar gepiercete macho – geoliede bodybuilders – verwijderde tatoeages – een hypermoderne sportzaal
16. geraffineerde affiches – een gotisch kloosterpand – 18de-eeuwse burgerhuizen – een Florentijns paleis
17. zonnepanelen op het dak – verplichte milieueffectrapportage – automotoren op methanol – overbemeste landbouwpercelen
18. moordende tyfusepidemieën – botziekten zoals rachitis – overleden door nierinsufficiëntie – een antiseptisch verband
19. Zuid-Amerikaanse cocaïnekoeriers – chemicaliën voor ecstasyproductie – professionele marihuanateelt – recreatief hasjiesgebruik

20. een stabiel besturingssysteem – zo'n handig hulpprogrammaatje – gedelete en corrupte bestanden – mijn oeroud klavier zonder @-toets

Deel 2. Zoek de fouten. (In de oorspronkelijke opgave waren 20 gecursiveerde woorden en woordgroepen verkeerd gespeld.)

1. Toen Columbus in 1492 op een eiland voor de Amerikaanse oostkust landde, beseftte hij niet dat hij een nieuw continent had ontdekt. Dat hadden zeelieden uit Groenland al vóór hem gedaan, maar hun summiere kennis van 'Vinland' was in de loop der tijden verloren gegaan of in het beste geval als een mythisch verhaal beschouwd. Pas in de 19de eeuw leverde een steen met hiërogliefen het bewijs voor een Scandinavische aanwezigheid, maar lang werd de inscriptie als een falsificatie beschouwd.

2. Oude geërodeerde inschriften kunnen sinds kort gereconstrueerd worden met behulp van zware röntgenstraling. In de steen achtergebleven minuscule metalen deeltjes uit de beitel van de steenhouwer worden door de stralen zichtbaar en met de nodige software worden vervaagde inscripties weer leesbaar.

3. Sommige jagers zien zichzelf als natuurbeheerders die bijdragen tot een beter evenwicht in de fauna. Afschot is een van de middelen daartoe, maar uit studies blijkt dat populaties zichzelf reguleren: een vermindering van het aantal prooidieren resulteert ook in een afname van het aantal carnivoren. Je zou soms bijna gaan denken dat enkele jagers vooral hun concurrenten, zoals de vos, willen uitschakelen met natuurbeheer als alibi.

4. De introductie van de container revolutioneerde de transportwereld. Doordat alle schakels in de transportketen nu gestandaardiseerd zijn, sluiten weg- en spoorvervoer direct aan bij het maritiem transport, met enorme kostenbesparingen tot gevolg.

5. Beheerders van fotoarchieven staan huiverig tegenover digitale opslagmedia doordat niemand weet tot hoelang die zonder conserveringsproblemen bewaard kunnen worden. Uit voorzorg wordt het materiaal daarom regelmatig gekopieerd en op verschillende dragers gesaved, maar niemand weet al of de huidige bestandsformaten voor de toekomstige apparatuur leesbaar zullen blijven en of conversie niet onbetaalbaar zal worden.

6. Een zware aanslag op een industriepark met veel chemiebedrijven zou catastrofale en verreikende gevolgen kunnen hebben doordat de potentiële interacties tussen alle aanwezige chemicaliën en hun verbindingen per definitie onvoorspelbaar zijn en daarom in geen enkel rampscenario gesimuleerd kunnen worden.

7. In het luxueuze solarium annex sauna worden allochtone geïnteresseerden onder een voorwendsel afgewimpeld, want de chique abonnees vinden dat wie van nature bruin is in hun gezelschap niets te zoeken heeft.

8. Sommigen pleiten uit milieuoverwegingen voor een terugkeer naar de kernenergie. Een nucleaire centrale stoot inderdaad geen broeikasgassen uit, maar er is nog altijd geen bevredigende oplossing voor radioactief afval. Opslaan in geologisch stabiele formaties zoals kleilagen lijkt misschien een optie, maar wie garandeert dat zo'n structuur enkele millennia ongewijzigd blijft?

9. Tony heeft een tijdje gebridget , maar na enkele jaren zocht hij een andere intellectuele uitdaging. Nu speelt hij go, een Japans spel in vergelijking waarmee een serieuze partij schaak een akkefietje is.